

شهامت و شجاعت برای نجات جان یک کودک

Ehda.tums.ac.ir

”

حدود ۹۰ سال پیش در ۲۶ آگوست سال ۱۹۳۸ میلادی با شهامت، شجاعت و دانش یک دستیار جراحی جوان، دکتر رابرت ادوارد گراس (ROBERT EDWARD GROSS)، یک عمل جراحی بسیار برجسته در بیمارستان کودکان بوستون آمریکا انجام شد.

این جراحی بی نظیر علاوه بر نجات جان یک کودک، سرآغاز عصر نوین جراحی قلب و عروق در جهان شد.

دختری ۷ ساله به نام لورین سوینی (LORRAINE SWEENEY) تحت عمل جراحی بستن مجرای شریانی (PDA) قرار گرفت. این اولین عمل جراحی موفق در جهان برای ترمیم بیماری‌های مادرزادی قلب کودکان بود.

لورین هشتمین فرزند یک خانواده مهاجر ایرلندی بود که در سال‌های ابتدایی دهه ۱۹۳۰ در بوستون آمریکا زندگی می‌کرد. او از ابتدای کودکی بسیار ضعیف بود و به دنبال فعالیت سریع خسته می‌شد. والدین او می‌گفتند که از قفسه سینه لورین یک صدای وز وز بلند و مداوم به گوش می‌رسد. پزشکان فکر می‌کردند که او یک بیماری مادرزادی قلبی دارد ولی متأسفانه آن زمان هیچ درمان موثری برای بیماری‌های مادرزادی قلبی در کودکان وجود نداشت. زمانی که حال لورین بدتر شد و دچار ضعف و بی‌حالی پیشرونده شد، مادرش او را جهت معاینه و بررسی به بیمارستان کودکان بوستون برد و در آنجا یک جراح کودکان جوان، دکتر رابرت ادوارد گراس، لورین را معاینه و بررسی کرد. او بعد از معاینه و بررسی، تشخیص داد که لورین یک مجرای شریانی باز بزرگ دارد و فکر کرد که می‌تواند آن را با یک عمل جراحی ببندد.

در آن زمان دکتر گراس تحت نظر دکتر ویلیام لد (WILLIAM E.LADD)، استاد و جراح ارشد بیمارستان کودکان بوستون، مشغول آموزش بود. در آن روزگار، جراحی روی قلب امکان‌پذیر نبود و بسیاری از پزشکان فکر می‌کردند جراحی روی عروق بزرگ قلب می‌تواند زمینه ساز جراحی روی خود قلب باشد.

در آن زمان بسیاری از این کودکان به علت نارسایی قلبی پیش‌رونده و آندوکاردیت (عفونت داخل قلبی) فقط تا نوجوانی زنده می‌ماندند.

رابرت گراس در ۲ جولای ۱۹۰۵ در بالتیمور آمریکا به دنیا آمد. پدرش تعمیرکار پیانو و از مهاجرین آلمانی بود. گراس فرزند هفتم خانواده بود و با بیماری آب مروارید چشمی مادرزادی به دنیا آمد و بینایی یک چشمش ضعیف بود. پدرش برای بهبود بینایی پسرش، ساعت‌های کوچک را به او می‌داد تا اجزای آن‌ها را باز کند و دوباره آن‌ها را سرهم کند. بدین ترتیب کمک می‌کرد تا عمق بینایی پسرش بهتر شود و مهارت دست‌های وی بیشتر شود. گراس بسیار باهوش و پرتلاش بود و بعد از دریافت مدرک پزشکی از دانشگاه هاروارد، در رشته پاتولوژی مشغول به تحصیل شد و با کار در آزمایشگاه و بررسی اجساد، با بسیاری از ناهنجاری‌های مادرزادی قلبی آشنا شد. او پس از تکمیل دوره جراحی عمومی، دوره دستیاری جراحی کودکان را زیر نظر دکتر لد، در بیمارستان کودکان بوستون آغاز کرد. وی زمانی که لورین را ویزیت کرد، تنها ۳۳ سال داشت.

استادش، دکتر لد اجازه انجام چنین عمل جراحی خطرناک و در عین حال برجسته را به دستیار خود نمی‌داد ولی وقتی دکتر لد در آگوست سال ۱۹۳۸ به تعطیلات رفت، فرصت برای گراس به وجود آمد. انجام این عمل جراحی برای گراس بسیار جسورانه بود.

در تاریخ علم پزشکی تعداد کمی از پزشکان جرات کرده‌اند که کارهای متحورانه انجام دهند. کارهایی که باعث پیشرفت علم پزشکی و نجات جان انسان‌های زیادی شده است. گراس با تصمیم به انجام این عمل جراحی، حرفه و آبروی خود را در معرض خطر قرار داد.

با رضایت والدین لورین، عمل جراحی در ۲۶ آگوست سال ۱۹۳۸ انجام شد. در آن زمان، بیهوشی برای اعمال جراحی در مراحل ابتدایی بود. لورین برای بیهوشی با ابتکار مسئول ارشد بیهوشی بیمارستان، داروی سیکلو پروپان را با ماسک دریافت کرد و در طی عمل جراحی تنفس خود به خودی داشت. گراس یک برش در فضای بین دنده‌ای سوم سمت چپ قفسه سینه لورین ایجاد کرد و دنده سوم را به سمت بالا کشید و ریه چپ را کلاپس کرد و سپس یک مجرای شریانی باز بزرگ به قطر تقریباً ۸ میلی‌متر و طول ۶ میلی‌متر نمایان شد. گراس انگشت خود را روی قلب لورین گذاشت و یک لرزش شدید را روی شریان ریوی حس کرد.

”

بعد از بررسی دقیق آناتومی قلب و عروق و مجرای شریانی، گراس یک نخ سیلک را دور مجرای شریانی انداخت و آنرا سفت کرد. فشارخون کمینه لورین افزایش یافت و صدای لرزش شدید هم ناپدید شد. عمل جراحی موفقیت آمیز بود. این عمل حدود یک ساعت به طول انجامید. حال عمومی لورین در طی چند روز بهتر شد و احساس سلامتی داشت.

نکته بسیار جالب اینکه استاد گراس، دکتر لد (DR.LADD) پس از بازگشت از تعطیلات، ابتدا گراس را طرد کرد اما چون گراس پس از این عمل جراحی بسیار مشهور شده بود، مجبور شد تحت فشار مجامع علمی، او را علی رغم میل باطنی بپذیرد. گراس در سال ۱۹۴۷، عنوان استاد جراح ارشد در بیمارستان کودکان بوستون را دریافت کرد و تا سال ۱۹۷۲ در این مقام باقی ماند. او در طی این مدت ۱۱۶۱ مورد عمل جراحی بستن مجرای شریانی را انجام داد. او همچنین تکنیک های جراحی دیگری را برای ترمیم ناهنجاری های مادرزادی قلبی – عروقی را با موفقیت انجام داد.

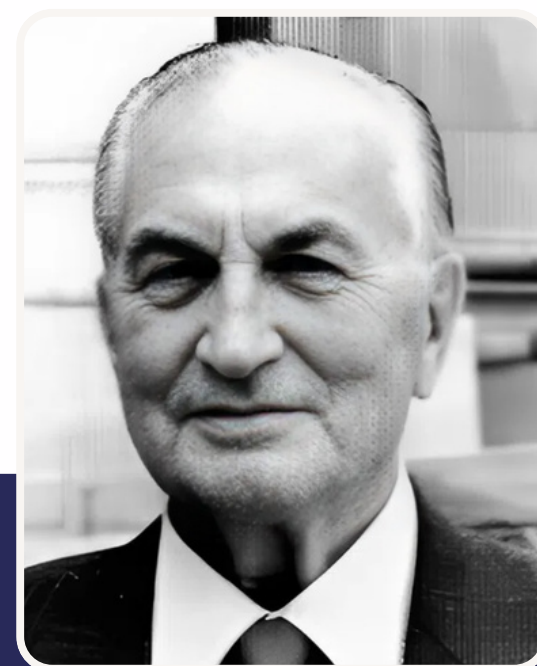
لورین در طی سال های بعد و در بزرگسالی همچنان تحت نظر دکتر گراس بود و در سال ۲۰۲۰ در سن ۸۹ سالگی از دنیا رفت. لورین اولین فردی بود که با جراحی قلب توانست زنده بماند.

دکتر رابرت ادوارد گراس در ۱۱ اکتبر ۱۹۸۸ در سن ۸۳ سالگی پس از سال‌ها تلاش در جراحی کودکان و مخصوصاً جراحی قلب و عروق کودکان، درگذشت. او در طی حیات خود زمینه‌ساز مهم‌ترین پیشرفت‌های جراحی و درمان بیماری‌های قلبی کودکان و آغازگر دوران نوین رشته بیماری‌های قلب کودکان بود.

"رضایت بخش‌ترین لحظه در زندگی زمانی است که به یک کودک بیمار و بدحال کمک می‌کنید تا به زندگی برگردد و سال‌ها بعد او را در سلامتی و شادابی می‌بینید در حالی که صدای زندگی را در جسم و جان خود حس می‌کند."

(دکتر رابرت ادوارد گراس)

تهیه و تنظیم:

دکتر حسین شهزادی
فوق تخصص قلب کودکان
استادیار مرکز آموزشی تحقیقاتی و
درمانی قلب و عروق شهید رجایی

